

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte en redegørelse til EM2022 om mulighederne for fremstilling af lokalt producerede byggematerialer efter Siku Block konceptet, som kan bidrage til mere økonomisk bæredygtigt husbyggeri her i landet

(Medlem af Inatsisartut Mariane Paviaasen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling)

1. behandling

Naalakkersuisut er helt på linje med forslagsstilleren i sine intentioner, så tak for det. Vi har i Naalakkersuisut blikket rettet mod den positive effekt, et økonomisk, bæredygtigt byggeri har for samfundet, især når byggeriet i større eller mindre omfang baseres på en velfunderet hjemmeproduktion.

Naalakkersuisut forstår og anerkender den bevågenhed, der vedvarende er omkring Sikublock.

Den grundlæggende ide med Sikublock cementsten er til af få øje på. Dels sendes der færre penge ud af landet, dels bruges der færre penge på vedligeholdelse, når den udbredte brug af importeret træ erstattes af mere holdbare og vedligeholdelsesfri byggematerialer. Et byggemateriale som endda på simpel måde kan fremstilles lokalt af råstoffer udvundet her i landet.

Naalakkersuisut bifalder i det hele en udvikling mod en højere grad af selvforsyning og bæredygtighed i samfundet. Det er i høj grad noget, Naalakkersuisut agter at arbejde med fremadrettet.

Sikublock opfindelsen har utvivlsomt mange indlysende fordele såsom en simpel produktion, en god holdbarhed af det færdige bygværk, et godt indeklima og et lavt energiforbrug. Men der er dog også en række konkrete udfordringer, som skal klares, før vejen ligger åben for byggeri med Sikublock. Det er kendt fakta, at opmuring kun kan foregå ved plusgrader og i tørt vejr. Det betyder, at byggeri med Sikublock som udgangspunkt begrænses til nogle ganske få måneder af året.

En anden udfordring ved produktion af byggematerialer er, at produkterne i henhold til byggelovgivningen skal omfattes af en anerkendt kontrolordning og forsynes med varedeklaration. Sikublock har hidtil ikke påvist, at cementstenen imødekommer alle sådanne krav. Uden produktionskontrol og varedeklaration kan man ikke forvente, at projekterende arkitekter og ingeniører vil påtage sig normalt rådgiveransvar overfor en bygherre, der ønsker byggeri med Sikublock.

Redegørelsen ”Grønlandske byggematerialer” og rapporten ”Kontrol af ydervægge af murværk i Grønland” er omdelt til medlemmerne af Inatsisartut under forårssamlingen 2019.

Såvel redegørelsen som rapporten dokumenterer, at der foruden de omtalte udfordringer ved byggeri med Sikublock, også er en række andre udfordringer.

Derudover understreger redegørelsen vigtigheden af, at bygge- og anlægsbranchen selv tager føringen og bidrager aktivt til den teknologiske udvikling inden for byggeriet. Det offentlige skal stille med rammerne, og det private erhverv skal udvikle og fremstille byggevarerne.

Den udvikling ser vi allerede nu, idet flere entreprenører på eget initiativ har etableret faciliteter til lokal produktion af betonelementer – både væg- og dækelementer. Der er tale om simple elementer, som kan fremstilles af ufaglært arbejdskraft. Elementproduktionen bidrager derved til kompetenceudvikling af den lokale arbejdskraft, hvorved behovet for fremmed arbejdskraft i en tid med høj byggeaktivitet mindskes. Betonelementerne anvendes i både offentligt og privat byggeri, og byggemetoden indebærer en god sæsonudjævning af byggeprocessen og giver dermed de bedste betingelser for planlægning af byggeriet.

Alt i alt medvirker sådanne initiativer til at gøre byggeriet mere bæredygtigt – ikke bare til gavn for arbejdsmiljøet under byggeriet, men også til gavn for holdbarheden og kvaliteten af det færdige byggeri og endelig til gavn for miljøet i lokalsamfundene. Naalakkersuisut finder det er glædeligt, at den hjemlige byggesektor faktisk godt kan selv!

I redegørelsen ”Grønlandske byggematerialer” forslås det, at der udarbejdes en anvisning om de krav, der stilles til kvalitet, bæredygtighed, mærkning og meget andet, som byggematerialer skal opfylde for at kunne indgå i Selvstyrets byggerier.

Naalakkersuisut agter at følge dette forslag, og igangsætte et udredningsarbejde, der skal kortlægge de indhøstede erfaringer med hjemmeproduktionen og ud fra disse erfaringer få defineret kriterierne for, at et byggeri kan anses for at være bæredygtigt. Kriterier for bæredygtighed kan f.eks. være byggeriets levedygtighed og robusthed, økonomi og graden af selvforsyning af byggematerialerne, menneskelige hensyn, hensynet til naturen og kulturen, hensynet til klimapåvirkning, nærmiljøet og det globale miljø.

Formålet er at gøre det gennemskueligt for bygge- og anlægssektorens aktører, hvilke forventninger og krav, fremtidens byggeri skal leve op til, for at det kan betragtes som bæredygtigt.

På den baggrund stiller Naalakkersuisut et ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde kriterier for lokal produktion af byggematerialer til fremlæggelse på EM2022. Kriterierne omdeles til Inatsisartut samt offentliggøres og deles med relevante parter i bygge- og anlægsbranchen, kommuner og relevante uddannelsesinstitutioner.

Jeg overlader hermed beslutningsforslaget til Inatsisartuts velvillige behandling.